

Законитост

Непристрастност

Објективност

Транспарентност

Водич

за грађане / грађанке
за примјену Етичког кодекса
Скупштине општине Петрово

Законитост

Непристрасност

Увод

Водич за грађане / грађанке за примјену Етичког кодекса Скупштине општине Петрово (у даљем тексту Етички кодекс) даје практична појашњења у вези са појединим, важним, аспектима примјене Етичког кодекса.

Овај водич је, прије свега, намијењен грађанима / грађанкама Петрова, како би јасније разумјели обавезе одборника / одборница у Скупштини општине Петрово (у даљем тексту: Скупштина) као непосредно изабраних представника / представница грађана и грађанки Петрова, а у вези са обавезама које за одборнике / одборнице проистичу из Етичког кодекса, као и обавезе тијела Општине Петрово која су надлежна за праћење примјене Етичког кодекса.

Такође, овај водич за циљ има и повећање очекивања јавности у вези са етичним понашањем одборника / одборница, те повећање повјерења грађана / грађанки у рад Скупштине. Због своје природе, као документ, а заснован углавном на начелима, Етички кодекс захтијева појашњења и тумачења ради његове боље примјене у пракси. Из тог разлога, неопходно је непосредно ангажовање локалних власти, али и најшире јавности, како би Етички кодекс истински представљао морални оквир за одговорно понашање.

Водич

за грађане / грађанке
за примјену Етичког кодекса
Скупштине општине Петрово

Објективност

Етички кодекс

Скупштина је, на сједници одржаној у јуну 2024. године, усвојила Етички кодекс. Његово доношење за циљ има очување, афирмацију и унапређивање моралних и етичких начела и вриједности, угледа и достојанства изабраних одборника / одборница, ради остваривања заједничког добра, јачања повјерења грађана / грађанки у рад Скупштине и њених органа.

Одборници / одборнице су обавезни поштовати етичке принципе:

- 1) поштовање закона и других прописа,
- 2) очување интегритета,
- 3) недискриминација,
- 4) одговорности и јавни интерес,
- 5) јавност рада и
- 6) узајамно поштовање и комуникација.

Транспарентност

Поред ових принципа, Етички кодекс утврђује и конкретнија правила понашања одборника / одборница која их обавезују на етично понашање не само на сједницама Скупштине, већ и у ширем контексту односа према грађанима / грађанкама и јавности.

Одборници / одборнице су дужни да испуњавају високе стандарде узорног понашања, које у домаћем језику означава највише етичке стандарде и моралне норме пожељног понашања појединаца.

Поред принципа и норми понашања прописаних самим Етичким кодексом, одборници / одборнице су дужни да се придржавају обавеза које проистичу из других прописа, а посебно оних који регулишу изборни процес, те спречавање сукоба интереса.

Законитост

Непристрасност

Основни етички принципи

Правила понашања и обавезе одборника / одборница

1. Поштовање закона и других прописа

Одборници / одборнице у свом раду ће се придржавати закона и свих других прописа, примјењивати стандарде, смјернице и правила којима је уређено обављање дужности изабраних представника Скупштине.

2. Очување интегритета

У свом дјеловању одборници ће према својим најбољим знањима и способностима, увијек самостално доносити своје одлуке за које су надлежни и одговорни, увијек имајући у виду најбољи интерес свих грађана. Ни у ком случају неће прихватити финансијске или друге обавезе или очекивати било какве материјалне и сличне приватне користи, од појединаца или организација ради опредјељивања у погледу учешћа у одлучивању и раду у Скупштини.

3. Недискриминација

Одборници / одборнице Скупштине у обављању својих дужности неће испољавати било какве облике предрасуда или дискриминације у односу на расу, вјеру, пол, националну или етничку припадност, политичку опредјељеност, старосну доб, брачни статус, социјално – имовински статус или сваку другу различитост, нити ће испољавати било какве облике фаворизовања, а посебно непотизма и кронизма.

4. Одговорност и јавни интерес

Одборници / одборнице ће своју дужност обављати одговорно, професионално и савјесно, вршећи је искључиво у јавном интересу. Одборници / одборнице неће избјежавати да буду подвргнути свакој контроли која је примјерена њиховој јавној функцији и вршењу јавне функције осигураће да ниједан лични интерес или приватни интерес повезаних лица, група, организација, као и политичких странака и других приватних субјеката никад не буде изнад јавног интереса.

Законитост

Непристрасност

5. Јавност рада

Одборници / одборнице биће увијек спремни да јавно изнесу разлоге за своје поступке и одлуке које доносе, уз изузетак јавног саопштавања података и информација у складу са ограничењима прописаним законом, те ће бити доступни и неће избјежавати да пружају информације како о свом личном раду, тако и о раду Скупштине.

6. Узајамно поштовање и комуникација

У међусобној комуникацији и уопште комуникацији са јавношћу, одборници / одборнице ће у сваком случају иступати са уважавањем и поштовањем, његовати културу дијалога и аргументовану размјену мисли и идеја и неће користити непримјерене изразе или гестикулацију којом се може нарушити лични углед других одборника, као и углед Скупштине.

7. Забрана корупције и других облика злоупотребе јавне функције

Одборник / одборница ни у ком случају неће предузимати било какве активности које би се могле окарактерисати као коруптивне активности или злоупотреба повјерених јавних овлашћења и изричито је забрањено:

- примање или захтијевање било какве финансијске или друге користи у вези са обављањем повјерене јавне дужности,
- коришћење службених овлашћења и угледа ради стицања какве приватне користи,
- посебно захтијевање или примање финансијске или друге користи, као накнаде за доношење одлука, односно гласање које погодује интересима одређеног лица, или организације,
- непримјерен и / или материјално заинтересован утицај на запошљавање како у јавном тако и у приватном сектору,
- давање или коришћење повлаштених информација до којих је одборник дошао у обављању своје функције ради стицања финансијске или неке друге користи за себе или за друга заинтересована лица.

Законитост

Непристрасност

8. Спречавање сукоба интереса

Одборник / одборница ће у свом раду поштовати релевантне законе о спречавању сукоба интереса и редовно ће подносити извјештаје о финансијским и другим интересима, како то предвиђају прописи.

9. Забрана обављања неспојивих функција

Одборник / одборница је дужан да се придржава прописа у вези са забраном истовременог обављања неспојивих функција, како то предвиђа Изборни закон БиХ и закони који регулишу питање спречавања сукоба интереса.

10. Финансијска дисциплина и коришћење повјерених средстава

У обављању повјерене јавне функције, одборник ће поштовати релевантна правила буџетске и финансијске дисциплине, те правилно управљања средствима.

Одборник ће савјесно, ефикасно и економично располагати финансијским и материјалним средствима која су му повјерена и спречавати њихово незаконито коришћење, ни у ком случају неће користити јавна средства у приватне сврхе, нити омогућавати другим лицима да та средства користе у приватне сврхе и неће тражити нити омогућавати коришћење јавних средстава, као и службених просторија за потребе политичких странака, за изборну кампању и друге сличне активности и догађаје.

11. Забрана примања поклона

Поклоне у виду новца, предмета, права или услуга, а у вези са обављањем повјерене јавне дужности, одборник неће тражити нити примати, ни непосредно, ни путем других лица која буду наступала у његово име. Изузетак су протоколари поклони, поклони мање вриједности и сл.

Законитост

Непристрасност

12. Поштовање правила о раду Скупштине

Одборник / одборница ће своје дужности обављати савјесно и одговорно, у складу са прописима, професионалним и етичким принципима и правилима о раду.

13. Поштовање запослених

У обављању својих дужности одборник / одборница ће показати пуно поштовање према запосленима у Општинској управи, без било каквих предрасуда, укључујући и оне на основу политичке идеологије, националне, расне и вјерске припадности, пола или било ког другог статуса запосленог и неће тражити нити захтијевати од запослених да предузму или пропусте да предузму неку радњу или мјеру како би стекли директну или индиректну корист.

14. Забрана сексуалног узнемиравања

Забрањен је сваки облик сексуалног узнемиравања, што подразумева сваки нежељени облик вербалног, невербалног или физичког понашања полне природе којим се жели повриједити достојанство особе или групе особа, или којим се постиже такав учинак, нарочито када то понашање ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће или увредљиво окружење.

15. Кодекс облачења

Одборник / одборница је дужан да буде прикладно и уредно одјевен и обувен, примјерено функцији одборника и да својим начином одијевања у вршењу дужности одборника не нарушава углед Скупштине.

Објективност

Шта могу / требају
грађани / грађанке урадити у
вези са непоштовањем
основних етичких
принципа од стране
одборника / одборница?

Кршење Етичког кодекса од стране одборника / одборница, а посебно она понашања за која је утврђено да представљају теже повреде, свакако изазивају сумњу у законит, одговоран и непристрасан рад одборника / одборница.

Уколико се овакви случајеви не расправе и не ријеше на транспарентан начин, у складу са одредбама Етичког кодекса, то може подривати повјерење јавности и у рад саме Скупштине.

Стога је и изузетно важно да грађани / грађанке реагују на сваку сумњу да је дошло до кршења одредби Етичког кодекса.

Транспарентност

Етички кодекс омогућава сваком
грађанину / грађанки да
пријави сумњу у
повреде Етичког кодекса.

Пријава се врши у року од 3 мјесеца од дана учињене повреде. Пријава се врши Етичком одбору као сталном радном тијелу Скупштине.

Овај одбор броји пет чланова / чланица од којих су три из реда одборника / одборница у Скупштини и два из реда угледних грађана / грађанки.

Објективност

Пријава се може доставити непосредно путем шалтер сале Општинске управе, путем поште или електронским путем на адресу Етичког одбора, са сљедећим садржајем:

1. име и презиме подносиоца пријаве,
2. адреса и контакт телефон,
3. датум и мјесто подношења пријаве,
4. навођење лица против кога се подноси пријава и разлоге пријаве,
5. приложене доказе или упућивање на институцију код које се налазе докази,
6. потпис подносиоца пријаве.

Пријава обавезно садржи податке о подносиоцу пријаве и мора бити потписана од стране лица које је подносилац пријаве.

Подносилац пријаве може захтијевати да се са његовом пријавом поступа на повјерљив начин.

Транспарентност

Пријава се подноси на обрасцу који се може преузети на веб страници Скупштине општине

petrovo.ba

Пријава се подноси на један од сљедећих начина:

1. путем поште на адресу

Скупштина општине Петрово – Етички одбор, Озренских одреда 25, са назнаком „Пријава повреде Етичког кодекса”

2. електронским путем на имејл адресу sopetrovosekr@gmail.com

3. непосредно путем шалтер сале Општинске управе, са назнаком

"Скупштина општина Петрово-Етички одбор, пријава повреде Етичког кодекса".

Законитост

Непристрасност

Какве су обавезе надлежних тијела у вези са пријавама за повреду Етичког кодекса?

Свака пријава се обавезно разматра од стране Етичког одбора, који је дужан поднесену пријаву ставити у рад, а најкасније у року од осам дана, рачунајући од дана пријема пријаве. Поступак по пријави се мора окончати у року од 30 дана и проводи се у складу са Етичким кодексом и Пословником о раду Етичког одбора.

Приликом провођења поступка, Етички одбор утврђује административну исправност пријаве. Анонимне и неблаговремене пријаве се не разматрају. Уколико је пријава уредна и благовремена, Етички одбор проводи даљи поступак, односно поступак утврђивања чињеница и околности у вези са наводима из пријаве.

У вези са потпуним утврђивањем чињеничног стања, Етички одбор може:

1. Донијети одлуку о одбијању пријаве, уколико Етички одбор сматра да нема довољно доказа или да утврђено чињенично стање указује да не постоји кршење Етичког кодекса.

2. Донијети одлуку којом се утврђује повреда и изриче санкција у зависности од тежине повреде, уколико Етички одбор сматра да утврђено чињенично стање доказује постојање одговорности пријављеног одборника.

3. У случају када Етички одбор утврди да у конкретном случају постоје индиције о учињеном кривичном дјелу, прекршају или неком другом кршењу прописа, а за утврђивање одговорности је надлежан други орган, Етички одбор ће без одлагања обавијестити надлежни орган или тијело о поднесеној пријави.

Водич

за грађане / грађанке
за примјену Етичког кодекса
Скупштине општине Петрово

Објективност

Транспарентност

Које мјере су прописане за повреду Етичког кодекса?

У случајевима када се утврди да је одборник / одборница прекршио неку од одредби Етичког кодекса може се изрећи:

1. Опомена, за лакше кршење одредби Етичког кодекса.

2. Јавна опомена, за теже кршење одредби Етичког кодекса.

3. Новчана казна, изриче се за тежа и озбиљнија кршења одредби Етичког кодекса и може износити од 20% до 50% од одборничког додатка, у трајању од једног до шест мјесеци, рачунајући од дана коначности изречене санкције.

Поред наведених мјера, одређене теже и озбиљније повреде, односно понашања одборника / одборница у вези са одредбама о забрани активног или пасивног подмићивања, сукоба интереса могу бити предметом поступака надлежних органа у оквиру прекршајних, кривичних или поступака за одлучивање о сукобу интереса, али се ови поступци наравно, воде у складу са другим прописима.

Пријављивање повреда Етичког кодекса веома је важно и са овог становишта, јер може омогућити или барем повећати могућност да надлежни органи сазнају за неетично поступање одборника / одборница које указује на обиљежја прекршаја, кривичних дијела, или повреде републичких прописа о сукобу интереса.

Законитост

Непристрасност

Која су права грађана / грађанки након пријаве повреде Етичког кодекса?

Дужност Етичког одбора је да у року од осам дана од дана доношења одлуке по поднесеној пријави, обавијести подносиоца пријаве о поступку који је предузео и одлучи коју је донио. Уколико је био уложен приговор на одлуку Етичког одбора, предсједник Етичког одбора ће у року од осам дана од дана доношења одлуке по приговору обавијестити подносиоца пријаве.

Осим наведеног, Етички одбор је дужан Скупштини општине Петрово једном годишње поднијети извјештај о примјени Етичког кодекса који обухвата и показатеље у погледу броја пријава кршења Етичког кодекса, поступака и мјера које је Етички одбор предузео.

Такође, у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама, сваки грађанин / грађанка се може обратити општинским органима власти са захтјевом за слободан приступ информацијама, те тражити информације о поступању по пријави повреде Етичког кодекса.

Етички кодекс, као и друге документе и информације можете преузети на веб страници Општине Петрово.

petrovo.ba

Мисија ОЕБС-а у БиХ подржала израду овог материјала. Свако мишљење или изјава, објављени у овом материјалу, а за које није изричито назначено да потиче из Мисије ОЕБС-а у БиХ, не одражава нужно званичну политику Мисије ОЕБС-а у БиХ. Било какве грешке, нетачности или пропусти остају искључива одговорност аутора.

Водич

за грађане / грађанке
за примјену Етичког кодекса
Скупштине општине Петрово